

Onderwijs- en Examenregeling Bacheloropleidingen ESE Studiejaar 2011-2012

- **Economie en Bedrijfseconomie**
- **Fiscale Economie**
- **Economie en Informatica**
- **Econometrie en Operationele Research**

Inhoudsopgave

Paragraaf 1 Algemene bepalingen

- Artikel 1 Toepasselijkheid van de regeling
Artikel 2 Begripsbepalingen
Artikel 3 Doel van de opleidingen
Artikel 4 Voltijds / deeltijds
Artikel 5 De examens van de opleidingen
Artikel 6 Studielast
Artikel 7 Taal van het onderwijs en de tentamens
Artikel 8 Aanwijzing aansluitende masteropleiding

Paragraaf 2 Opbouw van de opleidingen

- Artikel 9 Samenstelling van het examen
Artikel 10 Aanwijzingen voor practica in de opleidingen

Paragraaf 3 Afleggen van tentamens

- Artikel 11 Volgorde tentamens
Artikel 12 Tijdvakken en frequentie tentamens; tentamenrooster
Artikel 13 Vorm van de tentamens
Artikel 14 Mondelinge tentamens

Paragraaf 4 Tentamenresultaten

- Artikel 15 Vaststelling, bekendmaking en registratie tentamenresultaten; nakijktermijn
Artikel 16 Geldigheidsduur
Artikel 17 Inzagerecht; kennisneming van oude tentamenvragen

Paragraaf 5 Vrijstelling

- Artikel 18 Vrijstelling van onderwijseenheden

Paragraaf 6 Uitslag examens

- Artikel 19 De uitslag van het examen
Artikel 20 Graad

Paragraaf 7 Vooropleiding

- Artikel 21 Vervangende eisen voor deficiënties in de vooropleiding
Artikel 22 Equivalente vooropleiding
Artikel 23 Colloquium doctum
Artikel 24 Toelatingseisen voor bezitters van een buitenlands diploma dat niet bij ministeriële regeling is gelijkgesteld aan het Nederlandse vwo-diploma

Paragraaf 8 Studiebegeleiding

- Artikel 25 Studiebegeleiding
Artikel 26 Het bindend studieadvies

Artikel 27   Extra faciliteiten mr.drs.-programma

Paragraaf 9 Vrij bachelorexamen

Artikel 28   Bachelorexamen met een door de student zelf samengesteld programma

Paragraaf 10 Bachelor Honours Class

Artikel 29   Bachelor Honours Class

Paragraaf 11 Hardheidsclausule

Artikel 30   Hardheidsclausule

Paragraaf 12 Beroepsrecht

Artikel 31   Beroepsrecht

Paragraaf 13 Slot- en invoeringsbepalingen

Artikel 32   Wijziging

Artikel 33   Bekendmaking

Artikel 34   Inwerkingtreding

Paragraaf 1 - Algemene bepalingen

Artikel 1 - Toepasselijkheid van de regeling

Deze regeling is van toepassing op de bacheloropleidingen Economie en Bedrijfseconomie, Fiscale Economie, Economie en Informatica, en Econometrie en Operationele Research, verder te noemen: de opleidingen. De opleidingen worden verzorgd binnen de Erasmus School of Economics van de Erasmus Universiteit Rotterdam, verder te noemen: de faculteit.

Artikel 2 - Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

- a. de wet: de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;
- b. student: degene die is ingeschreven aan de universiteit voor het volgen van het onderwijs en/of het afleggen van de tentamens en de examens van een opleiding; voor de verdere toepassing van deze regeling worden hieronder ook de als extraneus en de als cursist ingeschrevenen verstaan;
- c. extraneus: degene die is ingeschreven aan de universiteit uitsluitend voor het afleggen van de tentamens van een opleiding. De extraneus mag geen examens afleggen;
- d. cursist: degene die is ingeschreven aan de universiteit uitsluitend voor het volgen van onderwijs en/of het afleggen van tentamens van een opleiding;
- e. studieschema: een overzicht van alle onderwijseenheden met de bijbehorende credits per opleiding;
- f. credit: eenheid waarin de integrale studielast wordt uitgedrukt, waarbij één credit gelijk staat aan 28 studiebelastinguren (conform het European Credit Transfer System - ECTS);
- g. vakkengids: bevat alle informatie over de onderwijseenheden die in een bepaald studiejaar aan de faculteit gegeven worden;
- h. studiejaar: het tijdvak dat samenvalt met de in artikel 34 van deze regeling vastgestelde periode;
- i. examencommissie: de in artikel 7.12 van de wet bedoelde commissie;
- j. Regels en Richtlijnen: de richtlijnen en aanwijzingen van de examencommissie als bedoeld in artikel 7.12b van de wet;
- k. examen: het totaal van alle door de student met goed gevolg afgelegde onderwijseenheden, dat recht geeft op het verlenen van een bachelorgraad;
- l. getuigschrift: bewijsstuk dat het examen met goed gevolg is afgelegd, conform artikel 7.11 lid 2 van de wet;
- m. examiner: degene die ingevolge artikel 7.12c van de wet bevoegd is tot het afnemen van tentamens in de betreffende onderwijseenheid;
- n. tentamen: een schriftelijk, mondeling of ander onderzoek, waaronder inbegrepen practica, of een combinatie hiervan, naar het inzicht, de kennis en de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de resultaten van dat onderzoek;

- o. practicum: een praktische oefening, als bedoeld in artikel 7.13 van de wet, in een van de volgende vormen:
  - het deelnemen aan een werkcollege,
  - het schrijven van een scriptie,
  - het doorlopen van een stage,
  - of het deelnemen aan een andere onderwijsleeractiviteit, die gericht is op het bereiken van bepaalde vaardigheden, zoals bijvoorbeeld een bachelor-1 of bachelor-2 practicum;
- p. hertentamen: een tentamen dat is geroosterd in de tentamenperiode volgend op de tentamenperiode van de laatste onderwijsperiode van het studiejaar;
- q. onderwijsperiode: de periode van een onderwijseenheid gedurende welke onderwijs gegeven wordt. De onderwijsperiode omvat ook de onderwijsvrije periode en mogelijke vrije dagen maar niet de tentamenperiode;
- r. tentamenperiode: de periode waarin tentamens kunnen worden geroosterd. De tentamenperiode van een onderwijseenheid is in de regel aansluitend op de bijbehorende onderwijsperiode. Na afloop van alle onderwijsperiodes en bijbehorende tentamenperiodes wordt een tentamenperiode geroosterd voor alle hertentamens;
- s. resultaat: in OSIRIS geregistreerde beoordeling van een onderwijseenheid;
- t. deelresultaat: de beoordeling van een tussentoets, die niet in OSIRIS wordt geregistreerd;
- u. tussentoets: het gedurende de onderwijsperiode van een onderwijseenheid afgelegd tentamen, waarvan de beoordeling meegewogen wordt bij het vaststellen van het resultaat van deze onderwijseenheid;
- v. compensatieregeling: regelt binnen bachelor-1 en bachelor-2 de mogelijkheid om resultaten van 4,5 t/m 5,4 voor onderwijseenheden te compenseren binnen daartoe vastgestelde clusters van onderwijseenheden;
- w. bonusregeling: regelt de mogelijkheid om het resultaat naar boven toe bij te stellen vanwege extra prestaties geleverd in een onderwijsperiode.

Artikel 3 - Doel van de opleidingen

- 1. Economie en Bedrijfseconomie:
  - a. De afgestudeerde beschikt over kennis van de voornaamste economische theorieën;
  - b. hij onderkent de relatie tussen wetenschap en samenleving;
  - c. hij beheerst de voornaamste methoden van economische analyse;
  - d. hij heeft een voldoende kritische houding tegenover zijn vakgebied, kan dit vakgebied plaatsen tegenover andere economische en niet-economische opvattingen en kan hierover een standpunt bepalen;
  - e. hij kan zowel zelfstandig als in groepsverband werken;
  - f. hij beschikt over voldoende sociale en communicatieve vaardigheden, die hij in zijn professionele situatie nodig heeft.
- 2. Fiscale Economie:
  - a. De afgestudeerde beschikt over kennis van de voornaamste economische theorieën;
  - b. hij onderkent de relatie tussen wetenschap en samenleving;
  - c. hij heeft kennis van en inzicht in de structuur van belastingwetgeving en belastingstelsels;
  - d. hij bezit vaardigheid in de toepassing en interpretatie van wetgeving en jurisprudentie, mede in hun maatschappelijke en in het bijzonder sociaal-economische samenhang;
  - e. hij heeft een voldoende kritische houding tegenover zijn vakgebied, kan dit vakgebied plaatsen tegenover andere economische, niet-economische en niet-fiscale opvattingen en kan hierover een standpunt bepalen;
  - f. hij beschikt over analytisch inzicht en creatief denkvermogen;
  - g. hij kan zowel zelfstandig als in groepsverband werken;
  - h. hij beschikt over voldoende sociale en communicatieve vaardigheden, die hij in zijn professionele situatie nodig heeft.
- 3. Economie en Informatica:
  - a. De afgestudeerde beschikt over kennis van de voornaamste economische en informatica-theorieën;
  - b. hij onderkent de relatie tussen wetenschap en samenleving;
  - c. hij beheerst de voornaamste informaticatechnieken;

- d. hij is in staat om, mede met behulp van informaticagereedschappen, problemen op het grensgebied van informatica en economie resultaatgericht en projectmatig op te lossen, zowel zelfstandig als in teamverband;
  - e. hij heeft een voldoende kritische houding tegenover zijn vakgebied, kan dit vakgebied plaatsen tegenover andere economische en niet-economische opvattingen en kan hierover een standpunt bepalen;
  - f. hij kan een probleemstelling formuleren of herformuleren, bij een gegeven probleemstelling een opzet voor onderzoek ontwerpen, dit onderzoek uitvoeren en hierover op adequate wijze rapporteren;
  - g. hij kan multidisciplinair samenwerken;
  - h. hij beschikt over voldoende sociale en communicatieve vaardigheden, die hij in zijn professionele situatie nodig heeft.
4. Econometrie en Operationele Research:
- a. De afgestudeerde beschikt over kennis van de voornaamste economische, econometrische en besliskundige theorieën en beheerst de bijbehorende econometrische en besliskundige technieken;
  - b. hij draagt kennis van de voor zijn vak relevante wiskundige en statistische theorieën en beheerst de bijbehorende technieken;
  - c. hij onderkent de relatie tussen wetenschap en samenleving;
  - d. hij is in staat om, met behulp van o.a. econometrisch en besliskundig gereedschap, economische problemen te analyseren;
  - e. hij heeft een voldoende kritische houding tegenover zijn vakgebied, kan dit vakgebied plaatsen tegenover andere economische en niet-economische opvattingen en kan hierover een standpunt bepalen;
  - f. hij kan een probleemstelling formuleren of herformuleren en bij een gegeven probleemstelling een opzet voor onderzoek ontwerpen en uitvoeren en hierover op adequate wijze rapporteren;
  - g. hij kan zowel zelfstandig als in groepsverband werken;
  - h. hij beschikt over voldoende sociale en communicatieve vaardigheden, die hij in zijn professionele situatie nodig heeft.

Artikel 4 - Voltijds / deeltijds

De opleidingen worden voltijds verzorgd.

Artikel 5 - De examens van de opleidingen

In elk van de opleidingen kunnen de volgende examens worden afgelegd:

- het afsluitend examen als bedoeld in artikel 7.10a van de wet, hierna te noemen het examen.

Artikel 6 - Studielast

1. De opleidingen hebben elk een studielast van 180 credits.
2. De studielast van onderwijseenheden wordt uitgedrukt in hele credits.

Artikel 7 - Taal van het onderwijs en de tentamens

1. Met inachtneming van de door het College van Bestuur van de Erasmus Universiteit Rotterdam vastgestelde gedragscode wordt in de opleidingen het onderwijs verzorgd en de tentamens afgenomen in het Nederlands, tenzij in de vakkengids anders is bepaald.
2. Voor deelname aan het onderwijs en de tentamens van de opleidingen is een voldoende beheersing van de Nederlandse taal vereist. Aan deze eis wordt voldaan, als de student:
  - a. in het bezit is van een diploma voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en het vak Nederlands deel heeft uitgemaakt van het examen ter verkrijging van dat diploma; of
  - b. de toets 'Nederlands als tweede taal, tweede niveau' (NT-2, Examen II) met goed gevolg heeft afgelegd.
3. Voor deelname aan het onderwijs en de tentamens van de Engelstalige onderdelen van de opleiding is voldoende beheersing van het Engels vereist. Aan deze eis wordt voldaan, als de student:

- a. in het bezit is van een diploma voorbereidend wetenschappelijk onderwijs en het vak Engels deel heeft uitgemaakt van het examen ter verkrijging van dat diploma; of
- b. in het bezit is van een diploma van voortgezet onderwijs, behaald aan een Engelstalige instelling van voortgezet onderwijs binnen of buiten Nederland; of
- c. in het bezit is van een einddiploma vierjarig hoger beroepsonderwijs en het vak Engels deel heeft uitgemaakt van het examen ter verkrijging van dat diploma; of
- d. een van de onderstaande toetsen heeft afgelegd:
  - computer-based TOEFL met een score van 213 of hoger;
  - internet-based TOEFL met een score van 80 of hoger;
  - IELTS met een score van 6,0 of hoger.

Artikel 8 - Aanwijzing aansluitende masteropleiding

Degene die het examen van één van de opleidingen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt toegelaten tot de hieronder genoemde aansluitende masteropleidingen van de faculteit:

1. Bachelor Economie en Bedrijfseconomie:
  - a. Master Economics and Business
  - b. Master Accounting, Auditing and Control
2. Bachelor Fiscale Economie:
  - a. Master Fiscale Economie
  - b. Master Economics and Business
  - c. Master Accounting, Auditing and Control
3. Bachelor Econometrie en Operationele Research:
  - a. Master Econometrics and Management Science
  - b. Master Economics and Business
4. Bachelor Economie en Informatica:
  - a. Master Economics and Informatics
  - b. Master Economics and Business

Paragraaf 2 - Opbouw van de opleidingen

Artikel 9 - Samenstelling van het examen

1. Het examen van de opleidingen omvat de in de studieschema's opgenomen onderwijseenheden met de daarbij vermelde studielast. Deze studieschema's maken integraal deel uit van deze onderwijs- en examenregeling en bevatten tevens compensatieregelingen.
2. Het bachelor-1 Fiscale Economie komt overeen met het bachelor-1 van de bacheloropleiding Economie en Bedrijfseconomie.
3. De beschrijvingen van de in het eerste lid genoemde onderwijseenheden, opgenomen in de vakkengids, maken integraal deel uit van deze onderwijs- en examenregeling.
4. De overgangsregelingen van de opleidingen, zoals gepubliceerd op de website van de faculteit, maken integraal deel uit van deze onderwijs- en examenregeling.

Artikel 10 - Aanwijzingen voor practica in de opleidingen

1. De vakkengids geeft aan welke practica aangeboden worden en in welke vorm ze gegeven worden.
2. Deelname aan de practica van de bachelor-1 en bachelor-2 onderwijseenheden van de opleidingen is verplicht. Studenten dienen per onderwijseenheid bij minimaal 70% van de practica aanwezig te zijn.
3. Hbo- en universitaire schakelstudenten, deeltijdstudenten en cursisten zijn vrijgesteld van de aanwezigheidsplicht van 70% bij de practica van de bachelor-1 en bachelor-2 onderwijseenheden.
4. Studenten die hun bachelor-1 in één jaar hebben afgerond met een gewogen gemiddelde van 7,0 of hoger, hoeven in een volgend studiejaar niet te voldoen aan de minimale aanwezigheidsplicht van 70% voor bachelor-2 onderwijseenheden.
5. Studenten die voor een bachelor-1 of bachelor-2 onderwijseenheid een geldig (in OSIRIS geregistreerd) maar onvoldoende resultaat hebben behaald (en daarmee dus hebben voldaan aan zowel de minimale aanwezigheidsplicht als aan de tentamendeelname), hoeven niet te voldoen aan de minimale aanwezigheidsplicht van 70%, wanneer zij dezelfde onderwijseenheid moeten overdoen in een volgend studiejaar.

6. In de onderwijsperiode van een onderwijseenheid die met een apart tentamen wordt afgesloten (werkcolleges uitgezonderd), mogen tot uiterlijk een week voordat het betreffende tentamen plaatsvindt, opdrachten worden ingeleverd of tussentoetsen worden afgenomen.
7. Voor de onderwijseenheden ESE Take-off, Mentoraat ESE, Guidance, Introductie Fiscale Economie en Oriëntatie Econometrie en Operationele Research geldt een 100% aanwezigheidsplicht.
8. Voor de werkcolleges geldt een 100% aanwezigheidsplicht.
9. Een scriptie wordt individueel geschreven over een onderwerp uit de betreffende opleiding.

Paragraaf 3 - Afleggen van tentamens

Artikel 11 - Volgorde tentamens

1. Toelating tot het Basiswerkcollege Econometrie en Operationele Research kan uitsluitend plaatsvinden nadat tenminste 40 credits van bachelor-1 van de opleiding Econometrie en Operationele Research zijn behaald (resultaten 5,5, en hoger) en minimaal een resultaat 4,5 is behaald voor de bachelor-1 onderwijseenheden Statistiek en Lineair programmeren.
2. Toelating tot de werkcolleges van bachelor-3, Integratie Fiscale Economie, en de scriptie kan uitsluitend plaatsvinden nadat in ieder geval bachelor-1 en bachelor-2 van de betreffende opleiding volledig zijn afgerond.
3. Toelating tot de Stage Econometrie en Operationele Research kan uitsluitend plaatsvinden nadat het Basiswerkcollege Econometrie en Operationele Research met voldoende resultaat is afgerond.
4. Toelating tot de Bachelorscriptie Econometrie en Operationele Research kan uitsluitend plaatsvinden nadat het Werkcollege Econometrie en Operationele Research met voldoende resultaat is afgerond.

Artikel 12 - Tijdvakken en frequentie tentamens; tentamenrooster

1. Tweemaal per studiejaar wordt de mogelijkheid geboden tot het afleggen van tentamens behorend tot de in de artikel 9 bedoelde onderwijseenheden.
2. In afwijking van het vorige lid geldt dat practica en tussentoetsen maar eenmaal per jaar worden aangeboden.
3. Studenten mogen per studiejaar aan maximaal drie bachelor-1 hertentamens en drie bachelor-2 hertentamens per opleiding deelnemen.
4. Studenten kunnen schriftelijke tentamens afleggen volgens een jaarlijks door de examencommissie vast te stellen tentamenrooster.

Artikel 13 - Vorm van de tentamens

1. De tentamens van bachelor-1 en bachelor-2 worden schriftelijk (gesloten boek) en/of door praktische oefening afgelegd, tenzij de opleidingsdirectie anders bepaalt.
2. De tentamens van bachelor-3 worden schriftelijk en/of mondeling en/of door middel van praktische oefening afgelegd, tenzij de opleidingsdirectie anders bepaalt.
3. Het resultaat van een werkcollege kan nooit voor 100% bepaald worden door een schriftelijk tentamen.
4. Een tentamen met meerkeuzevragen wordt in minimaal twee versies aangeboden en heeft bij voorkeur geen twee- of driekeuzevragen, of tweestellingvragen met meerkeuze-antwoorden.
5. Indien de opleidingsdirectie bepaalt dat de wijze van tentamineren als bedoeld in de vorige leden anders zal zijn, maakt zij dat uiterlijk twee maanden voordat het tentamen wordt afgenomen aan de studenten bekend.
6. Eventuele bonusregelingen dienen vooraf ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de opleidingsdirectie.
7. Aan studenten met een functiebeperking wordt binnen de door de Erasmus Universiteit aangeboden faciliteiten de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele beperking aangepaste wijze af te leggen.

Artikel 14 - Mondelinge tentamens

1. Mondelinge tentamens worden altijd individueel afgenomen.
2. Mondelinge tentamens zijn in principe openbaar.

Paragraaf 4 - Tentamenresultaten

Artikel 15 - Vaststelling, bekendmaking en registratie tentamenresultaten; nakijktermijn

1. De examinator stelt terstond na het afnemen van een mondeling tentamen het resultaat schriftelijk vast en reikt de student een ondertekend afschrift daarvan uit.
2. De examinator stelt het resultaat van een schriftelijk tentamen zo spoedig mogelijk vast, en draagt er zorg voor dat het resultaat van de betreffende onderwijseenheid uiterlijk drie weken (behoudens de perioden waarop de Erasmus Universiteit gesloten is) na de dag waarop het tentamen is afgelegd, op correcte wijze bij de Afdeling Examenadministratie is aangeleverd en geregistreerd in OSIRIS, met dien verstande dat het resultaat van het betreffende tentamen in elk geval uiterlijk een week voor de herkansing van dat tentamen bekend is. In geval van overmacht kan de examencommissie afwijking van deze termijnen toestaan.
3. Bij overschrijding van de termijn als bedoeld in lid 2 brengt de opleidingsdirectie per overschrijding € 2500 boete in rekening bij het organisatieonderdeel waar de verantwoordelijkheid voor het onderwijs en de tentaminering van de betreffende onderwijseenheid berust.
4. Indien het een onderwijseenheid betreft die een cruciale rol speelt bij het vaststellen van het bindend studieadvies als bedoeld in artikel 26, kan de examencommissie in afwijking van lid 2 aan de examinator verzoeken het resultaat van die onderwijseenheid eerder dan drie weken na de dag waarop het betreffende schriftelijk tentamen is afgelegd, aan te leveren bij de Afdeling Examenadministratie.
5. De Afdeling Examenadministratie controleert of de nakijktermijn van de schriftelijke tentamens wordt nageleefd en geeft overschrijding van deze termijn tijdig door aan de examencommissie.
6. De examinator stelt het resultaat van een werkcollege zo spoedig mogelijk vast, en draagt er zorg voor dat het resultaat van dat werkcollege uiterlijk drie weken (behoudens de perioden waarop de Erasmus Universiteit gesloten is) na afloop van de betreffende onderwijsperiode op correcte wijze bij de Afdeling Examenadministratie is aangeleverd en geregistreerd in OSIRIS.
7. De examinator stelt deelresultaten zo spoedig mogelijk vast en draagt er zorg voor dat deze uiterlijk voor aanvang van het betreffende schriftelijk tentamen bekend gemaakt worden.
8. De examinator brengt het resultaat van een onderwijseenheid onverwijld en correct ter kennis van de Afdeling Examenadministratie.
9. De Afdeling Examenadministratie draagt zorg voor de correcte registratie in OSIRIS van de resultaten van tentamens, onderwijseenheden en examens. De Afdeling Examenadministratie registreert tevens welke getuigschriften aan een student zijn uitgereikt. Over geregistreeerde gegevens, met uitzondering van gegevens over uitgereikte getuigschriften, wordt aan anderen dan de student, de examencommissie, het College van Bestuur, de studieadviseurs, de studentendecanen en het College van Beroep voor de Examens geen mededeling gedaan. Met toestemming van de student kan van het bepaalde in vorige volzin worden afgeweken.
10. De bemoeienis van de Afdeling Examenadministratie als bedoeld in de vorige leden is onverminderd hetgeen terzake is bepaald door het College van Bestuur.

Artikel 16 - Geldigheidsduur

1. De met een voldoende of compenseerbaar resultaat afgelegde onderwijseenheden van het examen hebben een geldigheidsduur van zes jaar.
2. De in lid 1 genoemde geldigheidsduur is eveneens van toepassing op verleende vrijstellingen en op elders afgelegde onderwijseenheden, waarbij gerekend wordt vanaf het tijdstip waarop de examencommissie hierover heeft besloten.
3. Op verzoek van de student kan de examencommissie in uitzonderlijke gevallen de geldigheidsduur van een met voldoende of compenseerbaar resultaat afgelegde onderwijseenheid met maximaal een jaar verlengen.
4. Deelresultaten vervallen uiterlijk aan het eind van het studiejaar waarin ze behaald zijn.

Artikel 17 - Inzagerecht; kennisneming van oude tentamenvragen

1. Binnen vier weken na de bekendmaking van het resultaat van een schriftelijk tentamen, maar uiterlijk een week vóór het hertentamen, krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeeld werk. De examinerator kan, met inachtneming van het bepaalde in het derde lid, nadere regelingen treffen voor de praktische uitvoering hiervan.
2. Gedurende de in het eerste lid genoemde termijn kan elke student op zijn verzoek kennis nemen van de vragen en opdrachten van een schriftelijk tentamen, alsmede zo mogelijk van de normen aan de hand waarvan de beoordeling heeft plaatsgevonden.
3. De examinerator kan bepalen dat de inzage geschiedt op een vaste plaats en tijdstip en maakt dit uiterlijk twee werkdagen voor de inzage bekend. Als de student door overmacht verhinderd was om bij deze inzage aanwezig te zijn, biedt de examinerator hem een andere mogelijkheid.
4. De in het eerste lid bedoelde student wordt gedurende de in het eerste lid genoemde termijn dan wel op een door de examinerator te bepalen plaats en tijdstip in de gelegenheid gesteld om, indien hij dit wenst, tegen betaling kopieën te (doen) maken van zijn beoordeelde werk.
5. De examinerator draagt er zorg voor, dat uiterlijk in week 5 van de onderwijsperiode een modeltentamen dat hij representatief acht voor de te bestuderen stof, beschikbaar is voor studenten.

Paragraaf 5 - Vrijstelling

Artikel 18 - Vrijstelling van onderwijseenheden

1. De examencommissie kan, op verzoek van de student, vrijstelling verlenen van een in artikel 9 bedoelde onderwijseenheid op grond van:
  - hetzij een met voldoende resultaat afgeronde onderwijseenheid van een andere universitaire opleiding in Nederland, mits dit naar het oordeel van de examencommissie naar inhoud, studielast en niveau gelijkwaardig of vergelijkbaar is;
  - hetzij een met voldoende resultaat afgeronde onderwijseenheid van een hogere beroepsopleiding in Nederland, met uitzondering van de onderwijseenheden van het propedeutisch jaar, mits dit naar het oordeel van de examencommissie naar inhoud, studielast en niveau gelijkwaardig of vergelijkbaar is;
  - hetzij een met voldoende resultaat afgeronde onderwijseenheid van een opleiding behorend tot het hoger onderwijs buiten Nederland, mits dit naar het oordeel van de examencommissie naar inhoud, studielast en niveau gelijkwaardig of vergelijkbaar is.
2. De examencommissie vraagt de betreffende examinerator(en) om advies alvorens een beslissing te nemen.
3. Voor onderwijseenheden uit bachelor-1 en voor werkcolleges en scripties wordt in principe geen vrijstelling verleend.
4. Onderwijseenheden kunnen slechts in één opleiding met een cijfer worden ingebracht. Bij de andere opleiding(en) wordt de betreffende onderwijseenheid met een 'voldaan' ingebracht.

Paragraaf 6 - Uitslag examens

Artikel 19 - De uitslag van het examen

Nadat alle in artikel 9 bedoelde onderwijseenheden van het examen zijn behaald, wordt de uitslag van het examen vastgesteld door de examencommissie.

Artikel 20 - Graad

1. Aan degene die het examen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt door het College van Bestuur de graad 'Bachelor of Science in [naam opleiding]' verleend.
2. De verleende graad wordt op het getuigschrift vermeld.

Paragraaf 7 - Vooropleiding

Artikel 21 - Vervangende eisen voor deficiënties in de vooropleiding

1. Deficiënties in de vooropleiding van de opleidingen Economie en Bedrijfseconomie, en Fiscale Economie met betrekking tot het vak Wiskunde worden vervuld door het met goed gevolg afleggen van de daartoe af te nemen deficiëntietoets Wiskunde niveau 2.
2. Deficiënties in de vooropleiding van de opleiding Econometrie en Operationele Research met betrekking tot het vak Wiskunde (wél Wiskunde A maar geen Wiskunde B) worden vervuld door het met goed gevolg afleggen van de daartoe af te nemen deficiëntietoets Wiskunde niveau 3. Indien Wiskunde A geen onderdeel van de vooropleiding heeft uitgemaakt, moet ook de deficiëntietoets Wiskunde niveau 2 met goed gevolg afgelegd worden.
3. Aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal wordt voldaan door het met goed gevolg afleggen van de daartoe af te nemen toets Nederlands als tweede taal, tweede niveau (NT - 2, Examen II).
4. Wanneer niet is voldaan aan de nadere vooropleidingseis Economie-1 zoals bedoeld in artikel 7.25 lid 2 van de wet, wordt vrijstelling verleend van het onderzoek zoals bedoeld in artikel 7.25 lid 4 van de wet.

Artikel 22 - Equivalente vooropleiding

1. Op bezitters van diploma's van secundair c.q. voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, al dan niet in Nederland afgegeven, die bij ministeriële regeling zijn aangemerkt als tenminste gelijkwaardig aan het Nederlands diploma voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, is artikel 21 van overeenkomstige toepassing.
2. Aan bezitters van andere buiten Nederland afgegeven diploma's van secundair c.q. voorbereidend wetenschappelijk onderwijs die in het land van herkomst toegang geven tot het universitair onderwijs kan door het College van Bestuur vrijstelling worden verleend van de in artikel 7.24, eerste lid van de wet bedoelde vooropleidingseisen, mits zij voldoen aan de eisen als vermeld in artikel 23 van deze regeling.

Artikel 23 - Colloquium doctum

Bij het toelatingsonderzoek als bedoeld in artikel 7.29 van de wet, hierna te noemen: het colloquium doctum, worden de volgende eisen gesteld:

- Engels voor Economie en Bedrijfseconomie, Fiscale Economie en Econometrie en Operationele Research:
het vertalen van een eenvoudige prozatekst uit The Times of een vergelijkbaar dag-, week- of maandblad, alsmede het samenvatten van een Engelse prozatekst in correct Nederlands;
- Engels voor International Bachelor Economics and Business Economics:
Kennis van Engels zoals vereist wordt voor het vwo-eindexamen Engels;
- Wiskunde voor Economie en Bedrijfseconomie, IBEB en Fiscale Economie:
kennis van wiskunde, zoals vereist wordt voor het 'International Baccalaureate, Mathematics, Subsidiary level', inclusief het keuzeonderwerp 'Further Calculus';
- Wiskunde voor Econometrie en Operationele Research:
kennis van wiskunde zoals vereist wordt voor het vwo-eindexamen Wiskunde B;
- Geschiedenis voor Economie en Bedrijfseconomie, Fiscale Economie en Econometrie en Operationele Research:
blijk geven van kennis van de vaderlandse en algemene geschiedenis in de 20^e eeuw (vanaf 1914). Er wordt verwacht dat men op de hoogte is van actuele gebeurtenissen;
- Geschiedenis voor International Bachelor Economics and Business Economics:
blijk geven van de algemene geschiedenis in de 20^e eeuw (vanaf 1914). Er wordt verwacht dat men op de hoogte is van actuele gebeurtenissen;
- Nederlands (niet voor IBEB):
het samenvatten van een artikel uit het NRC Handelsblad of een vergelijkbaar dag-, week- of maandblad, en het schrijven van een korte reactie op dat artikel.

Artikel 24 - Toelatingseisen voor bezitters van een buitenlands diploma dat niet bij ministeriële regeling is gelijkgesteld aan het Nederlandse vwo-diploma

Onverminderd de in artikel 21, derde lid, vermelde eisen met betrekking tot de Nederlandse taal, kunnen bezitters van diploma's als bedoeld in artikel 22, tweede lid, door het College van Bestuur worden toegelaten tot de opleidingen, nadat zij voldaan hebben aan de in artikel 23 vermelde eisen met betrekking tot Engels en Wiskunde.

Paragraaf 8 - Studiebegeleiding en studieadvies

Artikel 25 - Studiebegeleiding

1. De opleidingsdirectie zorgt voor individuele studiebegeleiding van de studenten die voor de opleidingen zijn ingeschreven.
2. De opleidingsdirectie zorgt ervoor dat de verantwoordelijke docent uiterlijk bij aanvang van zijn onderwijseenheid een overzicht van de college- en tentamenstof in de vakkengids heeft gepubliceerd. De verantwoordelijke docent geeft daarbij aan hoe de stof van de betreffende onderwijseenheid is verdeeld over de colleges en de toetsing (opdrachten, tussentoetsen, tentamens).
3. Als boeken en/of syllabi bij de aanvang van de betreffende onderwijseenheid nog niet beschikbaar zijn, biedt de verantwoordelijke docent tijdens het eerste college een studeerbaar alternatief.

Artikel 26 - Het bindend studieadvies

1. Iedere student ontvangt aan het eind van diens eerste jaar van inschrijving voor het bachelor-1 van één van de opleidingen schriftelijk advies over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de opleiding. Het advies wordt vastgesteld tijdens een jaarvergadering van de examencommissie in samenspraak met de betreffende bachelorcoördinator en wordt uitgebracht door de voorzitter van de examencommissie krachtens mandaat van de decaan.
2. Aan het studieadvies van de betreffende opleiding kan door de voorzitter van de examencommissie op grond van artikel 7.8b, derde lid van de wet een afwijzing worden verbonden, zolang de student nog niet alle onderwijseenheden van bachelor-1 van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd. Deze afwijzing wordt slechts gegeven indien de student, met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden, niet geschikt wordt geacht voor de opleiding, doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de normen zoals bedoeld in lid 4.
De afwijzing geldt voor een termijn van drie studiejaar.
3. Een afwijzing voor Economie en Bedrijfseconomie geldt ook voor Fiscale Economie en omgekeerd.
4. Het studieadvies wordt uitgebracht op twee tijdstippen: zowel tijdens het eerste als het tweede jaar van inschrijving, na de laatste herkansingen van de onderwijseenheden van bachelor-1 van de opleiding aan het einde van het studiejaar, maar uiterlijk vóór de aanvang van het nieuwe studiejaar.
5. Voor het bindend studieadvies gelden de volgende normen:
  - a. Aan het einde van het eerste jaar van inschrijving dienen minimaal 40 credits van bachelor-1 van de opleiding te zijn behaald.
  - b. Aan het eind van het tweede jaar van inschrijving dienen alle onderwijseenheden van bachelor-1 van de opleiding te zijn behaald.
6. Gedurende het eerste jaar van inschrijving wordt door de examencommissie ten minste tweemaal een voorlopig advies uitgebracht, in ieder geval aan die studenten van wie op grond van het behaalde aantal credits wordt verwacht dat ze niet kunnen voldoen aan de norm, genoemd in lid 4 sub a. De nadere regeling van de studiebegeleiding en studievoortgangscntrole gedurende het bachelor-1 van de opleiding wordt vermeld op de website van de faculteit.
7. De persoonlijke omstandigheden die in acht worden genomen bij het uitbrengen van het studieadvies zijn uitsluitend:
  - a. ziekte van betrokkene;
  - b. lichamelijke, zintuiglijke of andere functiebeperkingen van betrokkene;
  - c. zwangerschap van betrokkene;
  - d. bijzondere familie-omstandigheden;
  - e. lidmaatschap van de universiteitsraad, de faculteitsraad, het bestuursteam van de faculteit, het bestuur van de opleiding of de opleidingscommissie;

- f. overige omstandigheden als bedoeld in artikel 2.1 van het Uitvoeringsbesluit WHW.
De student die als gevolg van persoonlijke omstandigheden redelijkerwijze kan vermoeden studieovertraging op te lopen, dient dit tijdig aan de studieadviseur te melden. De melding heeft tot doel de studieovertraging ten gevolge van de omstandigheden te beperken en, indien naar het oordeel van de studieadviseur nodig, een individueel studieplan op te stellen. De aanmelding is tijdig indien dit geschiedt binnen vier weken na het begin van een omstandigheid.
8. Het studieadvies is schriftelijk en omvat:
- de norm die geldt voor de betrokken student, uitgedrukt in het aantal te behalen credits van bachelor-1 van de opleiding;
  - het aantal behaalde credits van bachelor-1 van de opleiding;
  - het aan dit advies al dan niet verbinden van een afwijzing zoals bedoeld in artikel 7.8b, derde lid van de wet;
  - indien een afwijzing wordt verbonden aan het studieadvies:
    - de mededeling dat de student zich in de volgende drie studiejaar niet kan inschrijven als student of als extraneus voor de opleiding;
    - advies over de voortzetting van de studie binnen of buiten de Erasmus Universiteit Rotterdam;
  - de mogelijkheid van beroep bij het College van Beroep voor de Examen en de termijn waarbinnen het beroep moet zijn ingediend.

Artikel 27 - Extra faciliteiten mr.drs.-programma

- De faculteit heeft in samenwerking met de Erasmus School of Law van de Erasmus Universiteit het mr.drs.-programma voor economie en rechten opgesteld. Dit is een studiepad waarmee veelbelovende studenten in zes jaar zowel een opleiding Economie als een opleiding Rechtsgeleerdheid kunnen afronden.
- Studenten die deelnemen aan het mr.drs.-programma hebben recht op een aantal extra faciliteiten, waaronder een versoepeld bindend studieadvies in de opleiding Rechtsgeleerdheid, studieadvies over deze dubbelstudie door de coördinator van het mr.drs.-programma en toegang tot geselecteerde mr.drs.-onderwijsgroepen.
- Een student die zich bij de Erasmus Universiteit op grond van een vwo-diploma inschrijft voor zowel de bacheloropleiding Economie en Bedrijfseconomie als de bacheloropleiding Nederlands recht, moet zich tevens aanmelden voor het mr.drs.-programma en heeft daarmee recht op toegang tot de in lid 2 genoemde extra faciliteiten indien zijn gemiddelde eindcijfer voor het vwo-examen tenminste 7,0 bedraagt.
- Een mr.drs.-student die tijdens zijn studie Economics and Business en/of Nederlands recht gemiddeld minder dan 43 credits per studiejaar heeft behaald, heeft niet langer recht op toegang tot de extra faciliteiten van het mr.drs.-programma.

Paragraaf 9 - Vrij bachelorexamen

Artikel 28 - Bachelorexamen met een door de student zelf samengesteld programma

- Een student kan, onder goedkeuring van de examencommissie, zelf uit onderwijseenheden die door de Erasmus Universiteit Rotterdam en eventueel andere universiteiten worden verzorgd, een programma samenstellen waaraan het bachelorexamen van een van de opleidingen wordt verbonden.
- De bepalingen van deze onderwijs- en examenregeling zijn op een door de examencommissie goedgekeurd programma als bedoeld in het vorige lid, van overeenkomstige toepassing.

Paragraaf 10 - Bachelor Honours Class

Artikel 29 - Bachelor Honours Class

- Eerstejaars studenten die alle bachelor-1 onderwijseenheden uit onderwijsperioden 1 en 2 van hun opleiding hebben behaald en bij de 10% beste studenten van hun jaar behoren, kunnen na onderwijsperiode 2 solliciteren naar een plaats in de Bachelor Honours Class. De selectie vindt plaats op basis van een motivatiebrief. Het aantal beschikbare plaatsen wordt jaarlijks vastgesteld en bekend

gemaakt via het facultaire web. Tegen de beslissing van de selectiecommissie is geen beroep mogelijk.

2. De aanmeldingsprocedure, de inhoud en de beoordeling van de Bachelor Honours Class wordt gepubliceerd op de facultaire website en maakt integraal deel uit van deze onderwijs- en examenregeling, onverminderd de overige bepalingen in deze regeling.
3. Studenten die de Bachelor Honours Class met goed gevolg hebben afgerond, ontvangen bij hun getuigschrift een door de faculteit gewaarmerkt certificaat.

Paragraaf 11 - Hardheidsclausule

Artikel 30 - Hardheidsclausule

In individuele omstandigheden waarbij toepassing van een of meer bepalingen uit deze onderwijs- en examenregeling leidt tot apert onredelijke en/of onbillijke situaties ten aanzien van een student, kan de examencommissie op eigen initiatief of op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van een student afwijken van bedoelde bepaling(en) ten gunste van de student.

Paragraaf 12 - Beroepsrecht

Artikel 31 - Beroepsrecht

Tegen beslissingen van examencommissies en examinatoren staat beroep open bij het College van Beroep voor de Examens ex artikel 7.60 van de wet.

Paragraaf 13 - Slot- en invoeringsbepalingen

Artikel 32 - Wijzigingen

1. Wijzigingen van deze regeling worden door de decaan bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
2. Geen wijzigingen vinden plaats die van toepassing zijn op het lopende studiejaar, tenzij de belangen van de studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad.
3. Wijzigingen kunnen voorts niet ten nadele van studenten van invloed zijn op enige beslissing, welke krachtens deze regeling door de examencommissie is genomen ten aanzien van een student.

Artikel 33 - Bekendmaking

De decaan draagt zorg voor een passende bekendmaking van deze regeling, van de Regels en Richtlijnen die door de examencommissie zijn vastgesteld, alsmede van wijzigingen van deze regelingen.

Artikel 34 - Inwerkingtreding

Deze regeling treedt in werking op 29 augustus 2011 en is geldig tot en met 3 september 2012.

Aldus vastgesteld bij besluit van de decaan van de Erasmus School of Economics op 6 juli 2011.